

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

T/6193. számú

törvényjavaslat

**a Magyarország Kormánya és a Horvát Köztársaság Kormánya között a
katonai repülés és légvédelmi tevékenységek területén folytatott
együtműködésről szóló Megállapodás kihirdetéséről**

**Előadó: Dr. Benkő Tibor
honvédelmi miniszter**

Budapest, 2019. május

2019. évi ... törvény

a Magyarország Kormánya és a Horvát Köztársaság Kormánya között a katonai repülés és légvédelmi tevékenységek területén folytatott együttműködésről szóló Megállapodás kihirdetéséről

1. §

Az Országgyűlés e törvénnyel felhatalmazást ad a Magyarország Kormánya és a Horvát Köztársaság Kormánya között a katonai repülés és légvédelmi tevékenységek területén folytatott együttműködésről szóló Megállapodás kötelező hatályának elismerésére.

2. §

Az Országgyűlés a Megállapodást e törvénnyel kihirdeti.

3. §

A Megállapodás hiteles magyar és angol nyelvű szövege a következő:

„Megállapodás

Magyarország Kormánya és a Horvát Köztársaság Kormánya között a katonai repülés és légvédelmi tevékenységek területén folytatott együttműködésről

Magyarország Kormánya és a Horvát Köztársaság Kormánya (a továbbiakban: a Felek),

Hivatkozva a Budapesten 1992. december 16-án aláírt, a Magyar Köztársaság és a Horvát Köztársaság közötti baráti kapcsolatokról és együttműködésről szóló Megállapodásra;

Figyelemmel az Észak-atlanti Szerződés tagállamai között fegyveres erőik jogállásáról szóló, Londonban 1951. június 19-én létrejött, Megállapodásra (a továbbiakban: NATO SOFA);

Hivatkozva a Chicago-ban 1944. december 7-én aláírt, a nemzetközi polgári repülésre vonatkozó Egyezményre (a továbbiakban: ICAO Egyezmény);

Utalva a Brdo pri Kranju-ban 2011. május 5-én kelt, a közép-európai funkcionális légtér-tömb létrehozásáról szóló Megállapodásra;

Alkalmazva az EU Bizottság (EC) 2150/2005. számú, 2005. december 23-án kelt Rendeletét, amely lefekteti a rugalmas légtérhasználat közös szabályait;

Figyelemmel a Magyar Köztársaság Honvédelmi Minisztériuma és a Horvát Köztársaság Védelmi Minisztériuma között védelmi együttműködés tárgyában Barcson, 2009 szeptember 17-én aláírt Egyetértési Megállapodás rendelkezéseire;

Hangsúlyozva az országaik, mint az Észak-atlanti Szerződés Szervezete (a továbbiakban: NATO) tagállamai közötti légvédelmi együttműködés kibővítésének szükségességét;

Figyelembe véve a NATO Integrált Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerét és az azzal kapcsolatos kötelezettségeket;

A nemzetközi repülésbiztonság és biztonság fenntartása, a nemzetközi terrorizmus elleni küzdelemben való kölcsönös segítségnyújtás, az együttműködés valamint a döntéshozatali eljárások és azok feltételeinek végrehajtása érdekében tett erőfeszítésként;

Elkötelezve magukat a nemzetközi légiforgalom biztonságának folyamatos ellenőrzése iránt;

Betartva a két ország releváns nemzeti jogszabályai légtérrendészetre vonatkozó rendelkezéseit;

Az alábbiakban állapodtak meg:

1. Cikk

Kifejezések és meghatározások

(1) E Megállapodás alkalmazásában a “légijármű”, “vészhelyzeti fázis” “baleset” “incidens” és “légiforgalmi szolgálatok” kifejezések ugyanazzal a jelentéssel bírnak, mint az ICAO Egyezmény 11. Mellékletében megállapított jelentés.

(2) E Megállapodás alkalmazásában az alább felsorolt kifejezések a következő jelentéssel bírnak:

a) NATO “Légtérrendészet” békeidős feladat, amely a Légtér Ellenőrző és Légi Vezetési Rendszer (ASACS), a Légi Vezetés és Irányítás és megfelelő légvédelmi eszközök alkalmazását, foglalja magában, ideértve az elfogó vadászrepülőgépeket a NATO légtér integritásának megőrzése céljából;

b) “Légtérrendészeti repülőgép” gyorsreagálású készülségi elfogó vadászrepülőgép [Quick Reaction Alert Interceptor - QRA(I)] felfegyverzett elfogó katonai vadászrepülőgép, amely légtérrendészeti feladat végrehajtásában vesz részt, és a Felek államainak fegyveres erőihez tartozik;

c) “Légtérrendészeti feladat” az elfogó vadászrepülőgép békeidőben végrehajtott olyan különleges feladata, amelynek célja a kijelölt NATO parancsnokság alá tartozó meghatározott légtér integritásának megőrzése légtérsértés és/vagy a nemzeti légiközlekedési szabályok megszegése esetén;

d) “Harcérintkezés” a légtérrendészeti feladatot végző katonai légijármű konkrét tevékenysége, amely magában foglalja a fedélzeti fegyverek alkalmazását az elfogott repülőgép megsemmisítésének céljából a NATINAMDS szabályai és eljárásai szerint;

e) “A légtérrendészeti feladatot végrehajtó légijármű földi és légi kiszolgálása” a repülőgépen elvégzett olyan szolgáltatásokat jelent, amelyeket a repülőgép üzemeltetőjétől különböző szervezet nyújt, és amelyekért térítés számítható fel;

f) "Határon átnyúló műveletek": olyan légtérrendészeti feladat, amelynek során a légtérrendészeti feladatot végrehajtó repülőgép belép a másik Fél nemzeti légterébe;

g) "Nemzeti légtér" az adott Fél államának területe feletti légteret jelenti, földrajzilag a NATO légtér része;

h) "NATINAMDS" (NATO Integrált Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszer) valamennyi haderőnem (légi, szárazföldi és tengeri haderők) egymást átfedő műveleteinek és képességeinek integrálása a Szövetség területe, népessége és fegyveres erői elleni támadás elrettentése, illetve azok megvédése érdekében;

i) "Személyi állomány" jelentése: a felek államai fegyveres/védelmi erőinek tagjai és ezen erőket kísérő polgári alkalmazottai.

2. Cikk

Általános rendelkezések

(1) A Magyarország Kormánya nevében eljáró Honvédelmi Minisztérium és a Horvát Köztársaság Kormánya nevében eljáró Védelmi Minisztérium (a továbbiakban: Minisztériumok) felelnek a jelen Megállapodás egyeztetéséért és végrehajtásáért.

(2) A Minisztériumok megbízzák a jelen Megállapodás 4. Cikkében hivatkozott szervezeteket a jelen Megállapodásban kikötött együttműködés tervezésével, megszervezésével és végrehajtásával.

3. Cikk

A Megállapodás célja

(1) A jelen Megállapodás célja:

- Az együttműködés fő szabályainak meghatározása annak érdekében, hogy javítsák a NATINAMDS keretében tevékenykedő légvédelmi készenléti erők tevékenységének hatékonyságát,
- A fő szabályok meghatározása és egyéb kérdések rendezése a légtérrendészeti feladat végrehajtásával kapcsolatban, ideértve a határon átnyúló műveleteket,
- a Felek személyi állománya képzésének elvi kidolgozása annak érdekében, hogy a jelen Megállapodásban rögzített, fent említett célkitűzések megvalósuljanak.

(2) A NATINAMDS keretein kívül végzett légtérrendészeti feladat nem képezi jelen Megállapodás tárgyát.

4. Cikk

Együttműködő szervezetek és testületek

A Felek létrehozzák és a másik Féllel közlik a kijelölt hatóságaik jegyzékét: a polgári légiforgalmi irányítást, a katonai légi vezetést és irányítást, valamint a kutató-mentő központot. Bármely változást haladéktalanul közölni kell a másik Féllel.

5. Cikk

A Felek légtérrendészettel kapcsolatos felelősségi körei

(1) A légtérrendészeti feladatot végrehajtó repülőgépek, ideértve a légtérrendészeti kiképző repüléseket is, diplomáciai engedély iránti kérelem vagy repülési terv benyújtása nélkül beléphetnek a másik Fél nemzeti légterébe és használhatják azt.

(2) Az erő alkalmazása, beleértve az egyik Fél felfegyverzett elfogó vadászrepülőjének harcérintkezését, a másik Fél nemzeti légterében a NATINAMDS szabályainak és eljárásainak megfelelően történhet .

(3) Ez a Cikk nem érinti a NATINAMDS szabályai és eljárásai tekintetében az alkalmazásra és a harcérintkezésre vonatkozó bármilyen nemzeti fenntartást.

(4) Az ezen Cikk (1) bekezdése szerinti repülések végrehajtására vonatkozó eljárást külön megállapodásban kell meghatározni.

6. Cikk

A nemzeti légtér és repülőterek használata

(1) A Felek államai nemzeti légterének és kijelölt repülőtereinek használatát, beleértve a légtérrendészeti feladatot a NATINAMDS kereti között végrehajtó QRA(I) elfogó vadászrepülő leszállását és az elfogott légi jármű földre kényszerítését, az illetékes irányító egységeknek kell koordinálniuk.

(2) A Felek kijelölt hatóságai alacsonyabb szintű megállapodásokat kötnék az együttműködés részletes szabályainak meghatározására.

(3) Bármely vészhelyzet esetén ezek a légi járművek leszállásra a másik Fél bármely rendelkezésre álló és megfelelő nemzeti repülőterét használhatják az illetékes katonai légi irányítási parancsnokság engedélyével és koordinációja mellett, összhangban az ICAO-egyezménnyel és a vonatkozó nemzetközi megállapodásokkal, valamint annak az államnak nemzeti jogszabályaival, amelynek területén az ilyen esemény bekövetkezett..

(4) A kijelölt repülőterek forgalmi adatainak változásairól a Felek haladéktalanul értesítik egymást.

7. Cikk

Kutató-mentő műveletek, légi balesetek kivizsgálása

(1) Az egyik Fél államának területén előforduló légi baleset vagy incidens esetén a másik Fél diplomáciai engedély iránti kérelem vagy repülési terv benyújtása nélkül küldhet katonai kutató-mentő légijárművet vagy azon Fél kérésére, akinek nemzeti légterében a légi baleset vagy incidens bekövetkezett, vagy a másik fél kérésére.

(2) A légtérrendészeti szolgálati feladatot végrehajtó repülőgépek részvétele során előforduló légi balesetek és katasztrófák értékeléséből levont tapasztalatokat az illetékes nemzeti hatóságok megosztják egymással a hasonló események elkerülése érdekében.

(3) Abban az esetben, ha az egyik Fél államának területén baleset vagy incidens ér egy légtérrendészeti feladatot végrehajtó repülőgépet, a másik Fél repülésbiztonsági szakértői is részt vesznek a kivizsgálásban.

(4) Az ezen Cikk (1) bekezdése szerinti repülések végrehajtására vonatkozó eljárást külön megállapodás határozza meg.

8. Cikk

Kiképzés és látogatások

(1) A jelen Megállapodás 3. Cikkében kifejtett célok elérése és fenntartása érdekében a Felek kölcsönösen biztosítják a kiképzést és a látogatási lehetőségeket, beleértve a határokon átnyúló műveletekre vonatkozó kiképzést.

(2) A közös képzési gyakorlatok kidolgozására és a légtérrendészettel kapcsolatos egyéb technikai kérdésekre vonatkozó részleteket alacsonyabb szintű megállapodásokban kell megállapítani.

9. Cikk

A légtérrendészeti feladatot végrehajtó repülőgépek földi és légi kiszolgálása

(1) A légtérrendészeti feladatot végrehajtó repülőgépek részére a másik Fél katonai repülőterein nyújtott szolgáltatások megtérítésének módjára, valamint a biztosított anyagokra és szolgáltatásokra nézve a NATO-ban alkalmazandó idevonatkozó eljárások az irányadók, kivéve, ha a Minisztériumok között létrejött külön megállapodás erről másként rendelkezik.

(2) Mindkét Fél mentesíti a másik Felet a nemzeti légtér és repülőterek használatából fakadó, a légtérrendészeti feladat végrehajtásával és arra történő kiképzéssel kapcsolatban felmerült illetékek vagy hasonló díjak megfizetésének kötelezettsége alól.

(3) Az ezen Cikk (1) bekezdésében említett megállapodástól függetlenül, a légtérrendészeti feladatot végrehajtó repülőgép által a másik Fél államának területén felhasznált fegyverzeti anyagok és műszaki felszerelés (rakéták, lőszer, pirotechnikai anyagok stb.) költségeinek megtérítését annak a Félnek kell állnia, amelynek érdekében a harcérintkezésre sor került.

10. Cikk

Kárrendezés

A jelen Megállapodás szerinti tevékenységekből származó kártérítési követeléseket a NATO SOFA szerint- kell kezelni.

11. Cikk

A Megállapodás nyelve

A jelen Megállapodás szerinti együttműködés nyelve az angol.

12. Cikk

Információcsere

(1) A Felek kérésre egymás között információt cserélnek a következőkről:

a) repülőterek állapota,

- b) a mindenkori aktuális légtérstruktúra,
- c) a repülőgépek biztonsági berendezéseinek működőképessége,
- d) időjárási viszonyok, különösen a veszélyes meteorológiai jelenségek előfordulása,
- e) a repülés biztonságával kapcsolatos események.

(2) Az ezen Cikk (1) bekezdésében hivatkozott, a nyilvánosan hozzáférhető és a rendelkezésre álló forrásokból nem beszerezhető lokátoradatok és információk cseréje külön megállapodásban szabályozandó.

(3) A Felek az egymással megosztott információt kizárólag katonai célokra és a nemzeti légtérvédelem céljára használják fel; más célokra nem használhatják fel és harmadik fél számára sem tehetik hozzáférhetővé.

13. Cikk

Záró rendelkezések

(1) Jelen Megállapodás az utolsó írásbeli értesítés kézhezvételétől számított harminc (30) nap múlva lép hatályba, amellyel a felek diplomáciai úton értesítették egymást a hatálybalépéshez szükséges belső jogi eljárások befejezéséről.

(2) Jelen Megállapodás határozatlan időre szól.

(3) Jelen Megállapodás a Felek kölcsönös írásbeli hozzájárulásával bármikor módosítható. E módosítások jelen Cikk (1) bekezdésével összhangban lépnek hatályba, és a Megállapodás szerves részét képezik.

(4) E Megállapodást mindkét Fél bármikor felmondhatja a másik Félnek diplomáciai úton megküldött írásbeli értesítéssel. Ilyen esetben a felmondási értesítés kézhezvételétől számított hat (6) hónap múlva a Megállapodás megszűnik.

(5) E Megállapodás megszűnése esetén annak releváns rendelkezései továbbra is érvényesek maradnak mindaddig, amíg az összes folyamatban levő tevékenység befejeződik, vagy a jelen Megállapodás alapján végzett tevékenységekből eredő valamennyi kérdés rendezése befejeződik.

(6) A jelen Megállapodás értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatos bármely vitát a Felek közötti konzultációk és tárgyalások keretében kell rendezni.

Készült Budapesten, 2019. április 08. napján, két eredeti példányban, mindkét példány magyar, horvát és angol nyelven, valamennyi szöveg egyaránt hiteles. Eltérő értelmezés esetén az angol nyelvű szöveg az irányadó.

(aláírások)”

“Agreement

between the Government of Hungary and the Government of the Republic of Croatia on Cooperation in the Field of Military Aviation and Air Defence Activities

The Government of Hungary and the Government of the Republic of Croatia (hereinafter referred to as the “Parties”),

Referring to the Agreement on Friendly Relations and Cooperation between the Republic of Hungary and the Republic of Croatia done at Budapest on December 16, 1992;

Considering the Agreement between the Parties to the North Atlantic Treaty Regarding the Status of Their Forces, done at London on June 19, 1951 (hereinafter referred to as “NATO SOFA”);

Referring to the Convention on International Civil Aviation done at Chicago on December 7, 1944 (hereinafter referred to as “ICAO Convention “);

Referring to the Agreement on the Establishment of Functional Airspace Block Central Europe done at Brdo pri Kranju on May 5, 2011;

Applying the Commission Regulation (EC) No. 2150/2005 of December 23, 2005 laying down common rules for the flexible use of airspace;

Having regard to the provisions of the Memorandum of Understanding between the Ministry of Defence of the Republic of Hungary and the Ministry of Defence of the Republic of Croatia concerning cooperation in the field of defence signed in Barcs on September 17, 2009;

Emphasizing the need for extension of co-operation to the field of air defence between their countries as members of the North Atlantic Treaty Organization (hereinafter referred to as “NATO”);

Taking into account the NATO Integrated Air and Missile Defence System, and related obligations;

Attempting to maintain international flight safety and security and to provide mutual assistance in the fight against international terrorism, to co-operate and to implement decision-making procedures and conditions;

Determined to monitor the safety and security of international air traffic;

Observing the provisions relating to Air Policing of the relevant national legislation of the two States;

Have agreed as follows:

Article 1

Terms and Definitions

(1) For the purposes of this Agreement, the terms “aircraft“, “emergency phase“, “accident“, “incident“, “air traffic services“ have the same meaning as stated in the Annex 11 to the ICAO Convention.

(2) For the purposes of this Agreement, terms listed below have the following meaning:

a) NATO “Air Policing“ is a peacetime mission involving the use of the Air Surveillance and Control System (ASACS), Air Command and Control and appropriate air defence assets including interceptors for the purpose of preserving the integrity of NATO Airspace;

b) “Air Policing Aircraft” Quick Reaction Alert Interceptor - QRA(I) is an armed military interceptor aircraft involved in an Air Policing mission belonging to the armed forces of the States of the Parties;

c) “Air Policing mission” means a specialized mission of an interceptor aircraft in peacetime implemented for the purpose of preserving the integrity of a specified airspace commanded by the designated NATO command in case of violation of airspace and/or national flight regulations;

d) “Engagement” means a specific activity of the military aircraft performing air policing mission including the use of onboard weapons with the intent to destroy the intercepted aircraft, according to NATINAMDS rules and procedures;

e) “Ground and air servicing of Air Policing aircraft” means services performed on an aircraft by an organization other than that to which the aircraft is assigned and for which there may be a charge;

f) “Cross Border Operations” means Air Policing Mission, when Air Policing aircraft enters into the other Party’s national airspace;

g) “National airspace” means airspace above the territory of the State of the given Party, a part of NATO airspace geographically;

h) “NATINAMDS” (NATO Integrated Air and Missile Defence System) is the integration of capabilities and overlapping operations of all services (air, land and maritime forces) to deter and defend the territory, populations and forces of the Alliance;

i) “Personnel“ means members of armed forces/defence forces and civilian personnel accompanying forces of the States of the Parties.

Article 2

General provisions

(1) The Ministry of Defence of Hungary, on behalf of the Government of Hungary, and the Ministry of Defence of the Republic of Croatia, on behalf of the Government of the Republic of Croatia, (hereinafter together the “Ministries”) shall be responsible for co-ordination and implementation of this Agreement.

(2) The Ministries will entrust the organizations referred to in Article 4 of this Agreement to plan, organize and implement the co-operation stipulated in this Agreement.

Article 3

Purpose of the Agreement

(1) The purpose of this Agreement is:

- to determine main rules of co-operation in order to improve the efficiency of activity of air defence readiness forces within the framework of NATINAMDS,
- to determine main rules and to settle other issues in connection with the implementation of Air Policing mission including Cross Border Operations,
- to establish the principle to train personnel of the Parties in order to accomplish the above mentioned objectives set in this Agreement.

(2) Air policing mission conducted outside NATINAMDS shall not be the subject of this Agreement.

Article 4

Co-operating Organizations and Bodies

The Parties shall establish and communicate to the other Party a list of their designated authorities: civilian air traffic control, military air command and control, as well as search and rescue centre. Any changes shall immediately be communicated to the other Party.

Article 5

Responsibilities of the Parties with regard to air policing

(1) Air Policing aircraft, including when on training flights for air policing, may enter and use the national airspace of the other Party, without submitting diplomatic clearance or flight plan.

(2) The use of force including engagement by armed interceptor aircraft of one Party may take place in the national airspace of the other Party in accordance with NATINAMDS rules and procedures.

(3) This Article is without prejudice to any national caveats implemented in the NATINAMDS rules and procedures with regard to the employment or engagement.

(4) The procedure for the conduct of the flights under paragraph (1) of this Article shall be established by a separate agreement.

Article 6

Use of national airspace and airfields

(1) Use of the national airspace and assigned airfields of the Parties' states, including landing the Air Policing Aircraft QRA(I) performing Air Policing mission under NATINAMDS and the intercepted aircraft shall be co-ordinated by the responsible controlling units.

(2) The designated authorities of the Parties shall enter into lower level agreements to govern the detailed rules of cooperation.

(3) In case of any emergency these aircraft may use any available and suitable national airfield of the other Party for landing with the authorization and co-ordination of the responsible military air control command in accordance with the ICAO Convention and the relevant international agreements as well as national legislation of the State in whose territory such an event has occurred.

(4) Changes in the traffic data of the assigned airfields will be communicated among the Parties without delay.

Article 7

Search and rescue, and investigation of air accidents

(1) In the case of air accident or incident on the territory of the State of one Party, the other Party may send a military search and rescue aircraft on demand of the Party in whose national airspace the air accident or incident occurred, or on request of the other Party, without submitting diplomatic clearance or flight plan.

(2) Lessons learned from the evaluation of air accidents and disasters happened during the involvement of the aircraft of air policing service shall be shared by competent national authorities to avoid similar events.

(3) In the case of an accident or incident of an Air policing aircraft in the territory of the State of one Party, the flight safety experts of the other Party will be involved in the investigation.

(4) The procedure for the conduct of the flights under paragraph (1) of this Article shall be established by a separate agreement.

Article 8

Training and visits

(1) To achieve and maintain the goals under the provisions of Article 3 of this Agreement, the Parties shall mutually provide training and visit opportunities, including training for Cross Border Operations.

(2) Details about the development of common training exercises and other technical issues related to air policing activities shall be established in lower level agreements.

Article 9

Ground and air servicing of air policing aircraft

(1) The modality of reimbursing support for the air policing aircraft on the military airfields of the other Party, as well as materiel and services provided shall be governed by relevant procedures applicable in NATO, unless a separate agreement between the Ministries provides otherwise.

(2) Each Party shall exempt the other Party from any fees or similar charges incurred by the use of national airspace and airports in relation with air policing mission and training.

(3) Independently from the agreement mentioned in paragraph (1) of this Article, the reimbursement of the armaments and technical materiel (missiles, ammunition, pyrotechnic materiel etc.) used by the air policing aircraft in the territory of the State of the other Party shall be covered by that Party, in whose interest the engagement took place.

Article 10

Damage Settlement

Claims arising out of the activities under this Agreement shall be dealt with in accordance with the NATO SOFA.

Article 11

Language

The language of the cooperation under this Agreement shall be English.

Article 12

Exchange of Information

(1) The Parties, upon request, shall mutually exchange information about:

- a) airfield status,
- b) current airspace structure,
- c) operability of aircraft safety devices,
- d) weather conditions with focus on occurrence of dangerous meteorological phenomena,
- e) events relating to flight safety.

(2) The exchange of radar data and information exchange referred to in paragraph (1) of this Article which cannot be acquired from public accessible and available resources, shall be regulated by a separate agreement.

(3) Exchanged information shall be used for military purpose only and for the purpose of national airspace protection, while it cannot be used for other purposes neither disclosed to third parties.

Article 13

Final provisions

(1) This Agreement shall enter into force thirty (30) days from the date of receipt of the last written notification by which the Parties have informed each other, through diplomatic channels, on the completion of the internal legal procedures necessary for its entry into force.

(2) This Agreement is concluded for an indefinite period of time.

(3) This Agreement may be amended at any time by mutual written consent of the Parties. Such amendments shall enter into force in accordance with paragraph (1) of this Article and shall constitute an integral part of this Agreement.

(4) Each Party may terminate this Agreement at any time by written notification to the other Party, through diplomatic channels. In such a case, the Agreement shall terminate six (6) months from the date on which the termination notice has been received by the other Party.

(5) In case of termination of this Agreement, its relevant provisions shall continue to apply until all ongoing activities are completed or all issues arising from the activities carried out under this Agreement are settled.

(6) Any dispute regarding the interpretation or application of this Agreement, shall be settled by consultations and negotiations between the Parties.

Done at Budapest, on 08 of April 2019, in two originals, each in the Hungarian, Croatian and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

(signatures)”

4. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) A 2. § és a 3. § a Megállapodás 13. cikk (1) bekezdésében meghatározott időpontban lép hatályba.

(3) A Megállapodás, illetve a 2. § és a 3. § hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben haladéktalanul közzétett közleményével állapítja meg.

5. §

Az e törvény végrehajtásához szükséges intézkedésekről a honvédelemért felelős miniszter gondoskodik.

Általános indokolás

A törvényjavaslat célja a Magyarország Kormánya és a Horvát Köztársaság Kormánya között a katonai repülés és légvédelmi tevékenységek területén folytatott együttműködésről szóló Megállapodás kihirdetésével a Megállapodás kötelező hatályának elismerése.

Az egységes NATO Integrált Légvédelmi és Rakétavédelmi Rendszerében (NATO Integrated Air and Missile Defence System - NATINAMDS) a NATO légterének szuverenitását, a folyamatos reagáló képességet a NATO légterét megsértő, ellenséges tevékenységet folytató vagy repülési szabályt sértő repülőeszközök elleni tevékenységet a légvédelmi készenléti szolgálatot ellátó nemzetek légvédelmi eszközeinek összessége biztosítja. Békeidőben minden európai NATO tagországnak rendelkeznie kell saját légvédelmi képességgel, biztosítva ezzel a szükséges készenléti szolgálat ellátását.

A NATINAMDS-ra vonatkozó alapvető NATO szabályokat az Észak-atlanti Tanács jóváhagyásával, azaz minden NATO tagállam egyetértésével – konszenzussal – fogadják el. Ebből következően maga az érintett tagállam is elfogadja, hogy a NATINAMDS keretében tevékenykedő külföldi légierő alapvetően a NATO szabályokat követi, így külön kormány szintű egyezményre az érintett tagállam és a feladatot vállaló tagállam között ebben a tekintetben nincsen szükség.

A NATINAMDS szabályai részletesen meghatározzák a légtérsértővel szembeni lehetséges lépéseket, a kijelölt NATO parancsnokok jogkörét, és ezen dokumentumokban kell jelezni a nemzeteknek az esetleges fenntartásaikat is.

A légtérrendészetben együttműködő két tagállam között szükség van közjogi szintű jogi kapcsolatra, amely részben a közjogi jellegű engedélyezési kérdéskört fedi le, másrészt a tevékenység részleteit szabályozza. Ez NATO által elrendelt feladat esetén a NATO döntésekben és NATO szabályokban testesül meg. Nem NATO által elrendelt, de a NATO szabályait követő együttműködésben pedig kétoldalú egyezményekben ölt formát. Mivel a NATO maga nem rendelheti el, hogy egy ország megnyissa a légterét a másik ország légtérrendészetet ellátó légijárművei előtt, ezért a NATO elvárása, hogy a szomszédos országok ezt kétoldalú megállapodásokban rendezzék.

A légtérrendészeti műveletek jogi keretei tekintetében általában kijelenthető, hogy az törvényi szinten rendezett. A magyar jogi keretek levezethetők következő rendelkezésekből:

- az Alaptörvény 45., 47. és 52. cikkei;
- a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 7., 10. és 11. §-a;
- a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény (Hvt.) 62. §-a;
- a NATO műveleti alárendeltségű légijárművek alkalmazásáról szóló 1598/2014. (XI. 4.) Korm. határozat.

A NATINAMDS rendszerben alkalmazott, illetve a légtérrendészetre (Air Policing) vonatkozó szövetségi direktívák szellemiségére, célkitűzéseire és előírásaira tekintettel hazánk több szomszédos országgal megállapodott, vagy tárgyalásokat kezdett a NATINAMDS légtérrendészeti feladataiban történő együttműködésről.

Romániával kétoldalú légtérrendészeti megállapodás született, amely 2008-ban lépett hatályba¹. Szlovéniával a két ország között 1996-tól érvényben lévő „*Repülő és légvédelmi szakterületeken történő katonai együttműködésről*” szóló megállapodás módosítása² révén mint NATO szövetséges, 2014-től olasz rotációval látjuk el a szlovén légtér védelmét. Szlovákiával folyamatban vannak a tárgyalások.

Egy ilyen jellegű megállapodás megkötése Horvátországgal mint szomszédos NATO tagországgal is szükséges.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

az 1. §-hoz

A Javaslat 1. §-a a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 7. § (1)-(3) bekezdésének, valamint 10. § (1) bekezdés *a*) pontjának megfelelően tartalmazza a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére adott országgyűlési felhatalmazást.

a 2. és 3. §-hoz

A Javaslat 2. §-a és 3. §-a a nemzetközi szerződésekkel kapcsolatos eljárásról szóló 2005. évi L. törvény 10. § (1) bekezdés *b*) pontjának megfelelően rendelkezik a Megállapodás kihirdetéséről, és tartalmazza a Megállapodás magyar és angol nyelvű hiteles szövegét.

A Megállapodás preambuluma hivatkozik a különböző releváns nemzetközi szerződésekre, valamint a NATINAMDS rendszerre, és megjeleníti a Megállapodás fő céljaként a légiközlekedés biztonságát.

Az 1. cikkben a Megállapodásban szereplő főbb fogalmak szerepelnek. Ezek közül fontos kiemelni, hogy az „engagement” csak a NATINAMDS szabályok szerint és keretekben történik, azaz csak NATO parancsra, a nemzeti alárendeltségű tevékenység nem tárgya a Megállapodásnak.

A 2. cikk megjelöli a végrehajtásért felelős szervezeteket.

A 3. cikk kifejti a Megállapodás célját, miszerint a NATINAMDS keretében meg kell határozni az együttműködést a légvédelmi készenléti erők hatékonysága érdekében, meg kell határozni a légtérrendészet végrehajtásának szabályait, és a személyi állomány képzése érdekében is együtt kell működni.

A 4. cikk a végrehajtásban részt vevő különböző nemzeti szervek és hatóságok együttműködését írja elő.

Az 5. cikk részletezi a légtérrendészeti együttműködést. Eszerint a légtérrendészetben részt vevő légi járműveknek nem kell diplomáciai engedélyt és repülési tervet benyújtani. A fegyveres erő használata csak a NATINAMDS szabályai szerint történhet. A NATINAMDS-ban a NATO felé minden nemzet jelezheti a nemzeti fenntartásait. A NATINAMDS szabályai szerint parancsot adó NATO szervezet az adott nemzeti fenntartás figyelembe vételével jár el.

¹ 4/2008. (I. 19.) Korm. rendelet a Magyar Köztársaság Kormánya és Románia Kormánya közötti, a légtérrendészeti feladatokban történő együttműködésről szóló megállapodás kihirdetéséről

² 2014. évi III. törvény a Magyarország Kormánya és a Szlovén Köztársaság Kormánya közötti, a Magyar Köztársaság Kormánya és a Szlovén Köztársaság Kormánya között a repülő és légvédelmi szakterületeken történő katonai együttműködésről szóló Megállapodás módosításáról szóló Megállapodás kihirdetéséről

A 6. cikk a másik fél repülőtereinek használatát szabályozza. Vészhelyzetben lévő légtérrendészeti gépek bármelyik arra alkalmas és elérhető repülőteret használhatják.

A 7. cikk a kutató-mentő tevékenységről szól, eszerint azon állam kérésére, ahol a baleset történt, a másik fél küldhet kutató-mentő egységet, és a másik állam is kérheti ennek fogadását. A 7. cikk továbbá rendezzi, hogy balesetek kivizsgálásában a másik fél szakértői is részt vehetnek.

A 8. cikk a kiképzési és látogató repülésekről szól. A Megállapodás a légvédelmi célú (Air Policing) repülések és azok begyakorlását célzó repüléseken túl lehetőséget teremt egyéb kiképzési célú repülésekre is azok országhatáron túli tervezésével és végrehajtásával.

A 9. cikk az érintett légi járművek kiszolgálásának együttműködési szabályait fekteti le, hivatkozva a felek által használt és bevált NATO szabályokra és eljárásokra is.

A 10. cikk az esetleges károk rendezését a felek között egyébként is hatályban lévő NATO SOFA megállapodáshoz utalja (Megállapodás az Észak-atlanti Szerződés tagállamai között fegyveres erők jogállásáról, kihirdetve: 1999. évi CXVII. tv.).

A 12. cikk az együttműködés végrehajtásához szükséges adatok cseréjéről szól.

A 13. cikk szerinti záró rendelkezések szerint Megállapodás a Felek által a Megállapodás hatálybalépéséhez szükséges belső eljárások lefolytatásáról szóló, diplomáciai úton küldött utolsó írásbeli értesítés kézhezvételének napját követő 30. napon lép hatályba.

a 4. §-hoz

A Javaslat – a 2. és 3. § kivételével – a kihirdetését követő napon lép hatályba. A 2. § és a 3. § hatálybalépése a Megállapodás hatálybalépéséhez igazodik. A Megállapodás a Felek által a Megállapodás hatálybalépéséhez szükséges belső eljárások lefolytatásáról szóló, diplomáciai úton küldött utolsó írásbeli értesítés kézhezvételének napját követő 30. napon lép hatályba. Ennek oka, hogy a Megállapodás kötelező hatályának elismerésére a Felek által alkalmazandó alkotmányos vagy belső jogi szabályokkal és eljárásokkal összhangban kerül sor.

A Megállapodás hatálybalépésének naptári napját a külpolitikáért felelős miniszter annak ismertté válását követően a Magyar Közlönyben közzétett egyedi közleményével állapítja meg.

az 5. §-hoz

A Javaslat 5. §-a a Megállapodás tárgyából fakadóan a honvédelemért felelős minisztert jelöli meg a megállapodás végrehajtásáért.